

โครงสร้างอำนาจหน้าที่ของรัฐบาล สปป.ลาว
ภายใต้การกำกับดูแลของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว
Power Structure of the Lao PDR Government Monitored
by the Lao People's Revolutionary Party

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ตรีเนตร สารพงษ์^{1*}, ว่าที่ ร.ต.ศรัณยู โสสิงห์² และ เสาวลักษณ์ ทิบบแก้ว³

¹สาขากฎหมายเอกชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 34190

²คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา
อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ 33000

³หลักสูตรภาษาญี่ปุ่นและการสื่อสาร สาขาภาษาและวรรณคดีตะวันออก
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 34190

*E-mail: treeneat.s@ubu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้าง อำนาจหน้าที่รัฐบาลแห่ง สปป.ลาว รวมถึงศึกษาการกำกับ รัฐบาลโดยพรรคประชาชนปฏิวัติลาว จากการศึกษาพบว่ารัฐธรรมนูญแห่ง สปป.ลาว และกฎหมายว่าด้วยรัฐบาล กำหนดให้ รัฐบาลแห่ง สปป.ลาว เป็นองค์การบริหารแห่งรัฐที่รับรองโดยสภาแห่งชาติรับผิดชอบต่อสภาแห่งชาติและประธานประเทศ ซึ่งรัฐบาล หรือสมาชิกรัฐบาลอาจจะถูกสภาแห่งชาติพิจารณาและลงมติไม่ไว้วางใจได้ การดำเนินงานของรัฐบาลจะ ดำเนินงานตามหลักการรวมศูนย์ประชาธิปไตย แต่ “แบ่งอำนาจการปกครอง” สำหรับอำนาจและหน้าที่ของรัฐบาล รัฐบาล มีอำนาจหน้าที่จัดตั้ง กำกับ ดูแลการดำเนินงานของหน่วยงาน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงกองกำลังป้องกันชาติ รัฐบาลมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาลได้รับแต่งตั้งโดยประธานประเทศ ด้วยความเห็นชอบของสภาแห่งชาติ

ในการดำเนินงานของรัฐบาลจะถูกกำกับโดยพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ซึ่งมีแนวคิดและความเชื่อตามลัทธิมาร์ก- เลนิน พรรคมีกรมการเมือง (Political Bureau หรือ Politburo) เป็นศูนย์กลางของอำนาจ มีสมาชิกจำนวน 11 คน และในแง่ความเกี่ยวพันด้านตัวบุคคลระหว่างรัฐบาลกับพรรคนั้น สมาชิกของ “กรมการเมืองศูนย์กลางพรรค” ก็จะมีตำแหน่ง สำคัญๆ ในรัฐบาล กล่าวคือประธานประเทศก็ถูกเลือกมา “เลขาธิการใหญ่ของพรรคประชาชนปฏิวัติ” ส่วนนายกรัฐมนตรี ที่มีอำนาจแต่งตั้งรัฐมนตรี และสมาชิกรัฐบาลก็ถูกแต่งตั้งจากประธานประเทศ รวมถึงตำแหน่งสำคัญอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นรอง ประธานศาลประชาชนสูงสุด รองอัยการประชาชนสูงสุด ในการดำเนินงานของรัฐบาลพรรคได้แทรกซึมและควบคุมสถาบัน หลัก 4 สถาบันของประเทศ คือ รัฐ หน่วยงานภาครัฐสื่อสารมวลชน และกองทัพ จึงถือได้ว่าการดำเนินงานต้องดำเนินการ “พรรคกำอำนาจ” ตามที่ระบุเอาไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งหลักการข้างต้นก่อให้เกิด “ผลประโยชน์ที่ขัดกัน” (Conflict Interest) ไม่สอดคล้องกับหลักการแบ่งแยกอำนาจ แต่ก็มีส่วนดีในแง่ของความเด็ดขาด รวดเร็วในการใช้อำนาจตัดสินใจ

คำสำคัญ: รัฐธรรมนูญ, สปป.ลาว, โครงสร้าง, อำนาจหน้าที่, พรรคประชาชนปฏิวัติลาว

Abstract

This article aims to study the structure, powers and duties of the Government of the Lao PDR, including the study of Government-directed by the Lao People's Revolutionary Party. The study found that the Constitution and the law on the Government of Laos given the Government of the Lao PDR is the administrative organization of the State that is certified by the National Council responsible for National Council and President of the country. Which the Government or any member Government may be to consider and vote on the National Council does not trust. The operation of Government will operate according to the principles of democratic consolidation, "but" breaks "for the domination of the authority, power, and duties of the Government. The Government has established the authority supervising the operations of agencies and organizations, local governments, including national defense forces. The Government is the Prime Minister is the head of Government, appointed by the Chairman of the country. With the approval of the National Council.

In the operation of the Government is directed by the Lao People's Revolutionary Party, which has a concept and belief by Marxist-Lenin. The party has a Department of the city (the Political Bureau or the Politburo), the center of the 11 members of people power and associated personal between the Government and the party, then a member of the Department of the Centre Party, it will have a major position in the Government, that is, the Chairman of the country it is Lake. Coming, "General Secretary of the party's big people's revolution". Part of the Prime Minister has the power to appoint ministers and Government members to be appointed by the Chief Executive and other key positions, including whether the Vice President public court maximum. Deputy Public Prosecutor, Max. In the operation of the Government, the party has infiltrated and controls the main institutions of the State are 4 institutions, government agencies, mass media and the army, it was considered that the operation must continue, "power", according to Adolf Kam indicated in the Constitution which the principles above, causing the "benefits of conflicts" (Interest Conflict) is not consistent with the principle of separation of powers, but also in terms of its crushing power faster decisions.

Keywords: Constitution, Lao PDR, the structure, powers and duties, Lao Revolutionary People's Party.

1. บทนำ

บทความเรื่องนี้ผู้เขียนพยายามใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างวัฒนธรรมทางวิชาการนิติศาสตร์ในฐานะเครื่องมือในการทำความเข้าใจกับประเทศเพื่อนบ้านอย่าง สปป.ลาว ซึ่งเราในทางกฎหมายเราแทบไม่รู้จักกันเลย หรือรู้จักน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญกฎหมายสาขาอื่น ไม่ว่าจะเป็นสาขากฎหมายที่เกี่ยวข้องประเทศอังกฤษ ประเทศฝรั่งเศส ประเทศสหรัฐอเมริกา

ตั้งจะเห็นได้จากกรณีที่มีข้อพิพาททางการค้าหรือข้อโต้แย้งกันระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาว กรณีการขนส่งสินค้าผ่านแดนกรณีสุรา หรือกรณีไม้¹ ก็จะหานักกฎหมายที่รู้ซึ่งถึงกฎหมายแห่ง สปป.ลาวค่อนข้างยาก

และเมื่อมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนความต้องการค้าขายจึงเป็นการบังคับคล้ายๆ ใน การที่จะต้องทำความเข้าใจกับประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะการทำความเข้าใจกับกติกาและระบบการปกครอง จึงอาจกล่าวไม่ผิดนักสำหรับบทความเรื่องนี้ที่จะทำหน้าที่ในฐานะเครื่องมือ “ทำความเข้าใจ”²

โดยในบทความเรื่องนี้จะกล่าวถึงรัฐบาลแห่ง สปป.ลาว ในมิติทางกฎหมาย อันได้แก่กฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่ง สปป.ลาว อันเป็นบทบัญญัติกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่ให้แก่รัฐบาล นอกจากนั้นผู้เขียนจะศึกษาถึงพรรคประชาชนปฏิวัติลาวผ่านกฎหมาย โครงสร้าง อุดมการณ์และการต่อสู้ ตลอดจนบุคคลสำคัญของพรรค จากนั้นจะนำมาวิเคราะห์ความเกี่ยวพันระหว่างรัฐบาลกับพรรคประชาชนปฏิวัติลาว นอกจากนั้นอาจมีการกล่าวถึงองค์กรอื่นๆ บ้างเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจที่มากขึ้น

2. บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ และกฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่ง สปป.ลาว

รัฐธรรมนูญแห่ง สปป.ลาว ถูกบัญญัติขึ้นบนพื้นฐานหรือบริบททางการเมืองและประวัติศาสตร์ชาติที่ผ่านการต่อสู้มายาวนาน ตั้งบทนำแห่งรัฐธรรมนูญของประเทศที่พอสรุปได้ว่า

“...นับพันปีมาแล้วที่บรรพบุรุษของชาติลาวได้พร้อมกันกับประชาชน บรรดาชนเผ่าต่างๆ ร่วมกันต่อสู้เพื่อความอยู่รอด เริ่มตั้งแต่ศตวรรษที่ 14 เป็นต้นมา โดยเฉพาะเจ้าฟ้าจ๋ม³ได้พาประชาชนก่อตั้ง และสร้างประเทศล้านช้างให้เป็นเอกภาพและเจริญรุ่งเรือง กระทั่งตั้งแต่ศตวรรษที่ 18 เป็นต้นมาประเทศลาวได้ถูกรุกรานโดยกองกำลังภายนอกกรุงอยู่เสมอ ประชาชนชาว สปป.ลาว จึงร่วมมือกันต่อสู้เพื่อเอกราชอิสรภาพ

นับตั้งแต่ปี 1930 เป็นต้นมาภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนในยุคแรกและพรรคประชาชนปฏิวัติลาวในปัจจุบัน ประชาชนลาวและบรรดาชาติพันธุ์ได้ดำเนินการต่อสู้เต็มไปด้วยความเสียสละจนสามารถครอบครองดินแดนปลดปล่อยการกดขี่ของพวกเราเมืองขึ้นและระบอบศักดินาปลดปล่อยประเทศอย่างสมบูรณ์ประชาธิปไตยประชาชนลาวในวันที่ 12 เดือนธันวาคม ปี ค.ศ. 1975 ซึ่งเป็นการเปิดศักราชใหม่ภายหลังที่ประเทศชาติได้รับเอกราชประชาชนลาวได้ร่วมกันดำเนินการในยุทธศาสตร์คือปกป้องรักษาและสร้างประเทศชาติโดยเฉพาะการดำเนินการกิจการปฏิรูปเพื่อทุกคนและเสริมสร้างพลังทางสังคมของชาติในสร้างและบูรณะประชาธิปไตยประชาชนสร้างปัจจัยพื้นฐานในการก้าวขึ้นสู่ระบอบสังคมนิยม โดยในระยะหลังนี้สังคมได้เรียกร้องให้รัฐมีรัฐธรรมนูญรัฐธรรมนูญนี้คือรัฐธรรมนูญของระบอบประชาธิปไตย ประชาชนซึ่งประเทศของเราได้รับรู้

¹ ศึกษารายละเอียดได้จาก ตรีเนตร สาระพงษ์, ปัญหาทางกฎหมายในการขนส่งสินค้าผ่านแดนกรณีไทยลาว ศึกษากรณีไม้และซากสัตว์, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2554.

² ตรีเนตร สาระพงษ์, องค์การอัยการประชาชนของ สปป.ลาว: โครงสร้างองค์กร อำนาจหน้าที่ และความเกี่ยวพันกับองค์กรอื่น, ”วารสารวิชาการแต่

อาจารย์สมบัติ วอทอง, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, หน้า 301.

³ สำหรับผู้สนใจประวัติศาสตร์ลาว ตั้งแต่ช่วงก่อนเจ้าฟ้าจ๋มตั้งแต่ขุนลอ (หรือขุนซัง) กระทั่งถึงยุคเจ้าฟ้าจ๋ม ซึ่งมีกษัตริย์ปกครองทั้งหมด 25 พระองค์ ศึกษารายละเอียดได้จาก เดิม วิภาคย์พจนกิจ, ประวัติศาสตร์ลาว (มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์, เอกสารทางวิชาการหมายเลข 1/2530 (สิงหาคม 2530), หน้า 1-14.

ผลงานอันยิ่งใหญ่ในการกีดต่อสู้เพื่อความเป็นเอกราช ปกป้องรักษาสร้างประเทศชาติ ระบอบ การเมือง เศรษฐกิจ การป้องกันความสงบ การ ต่างประเทศกำหนดเรื่องสิทธิหน้าที่พื้นฐานของพลเมือง ของชาติรัฐธรรมนูญฉบับนี้ถือเป็นยอดแห่งสติปัญญา และการรวบรวมความเห็นของประชาชนทั่วประเทศที่ ก้าวเข้าสู่จุดหมายสร้างประเทศให้เป็นประเทศสันติภาพ เอกราชประชาธิปไตยเอกราชและวัฒนาถาวร⁴

จากบทนำแห่งรัฐธรรมนูญจึงเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่กำหนดโครงสร้างการ ปกครองของประเทศถูกบัญญัติบนพื้นฐานของธรรมเนียมประเพณี เช่นนี้กรมอง สปป.ลาว จึงไม่ควรมอง ด้วยโลกทัศน์หรือชุดความคิดที่ได้รับการขัดเกลาจาก โลกตะวันตก หรือระบบการศึกษา “อื่น” ในฐานะความ แปลกแยกอย่างสุดโต่ง

หมวดที่ 6 แห่งรัฐธรรมนูญได้กำหนด บทบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลเอาไว้ตั้งแต่ 69 ถึงมาตรา 74 และอาศัยอำนาจของรัฐธรรมนูญดังกล่าวสภา แห่งชาติได้บัญญัติกฎหมายว่าด้วยรัฐบาลเป็น กฎหมายฉบับที่ 34 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 โดยประธานประเทศ ได้ประกาศใช้ในวันที่ 30 พฤษภาคม 2547 และจากกฎหมาย 2 ฉบับข้างต้น พอลจะทำให้เห็นโฉมหน้าของรัฐบาลแห่ง สปป.ลาว ได้ ดังนี้

1) หลักการดำเนินงานของรัฐบาล

รัฐธรรมนูญแห่ง สปป.ลาว กำหนดให้ รัฐบาลเป็นองค์กรบริหารแห่งรัฐ โดยรัฐบาลมีความเป็น อิสระในการดำเนินงานในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม ป้องกันชาติ ความสงบ เรียบร้อย รวมถึงการดำเนินงานการต่างประเทศ⁵ ซึ่งกฎหมายว่าด้วยรัฐบาลได้กำหนดหลักการดำเนินงาน และระเบียบแบบแผนตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานของ รัฐบาล เพื่อให้การคุ้มครองรัฐ คุ้มครองเศรษฐกิจ สังคม การใช้ทรัพยากร และการรักษาสิ่งแวดล้อม

มีประสิทธิภาพ รับประกันการปฏิบัติตามกฎหมาย ทำให้ประเทศชาติมั่นคง ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ดีขึ้น ทำให้สังคมมีความสงบและยุติธรรม⁶

รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว คือ องค์กรบริหารแห่งรัฐซึ่งรับรองโดย สภาแห่งชาติ การปฏิบัติงานรับผิดชอบต่อสภาแห่งชาติ และประธานประเทศ มีบทบาทคุ้มครองอย่างเป็น เอกภาพ การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐในทุกด้าน กล่าวคือ ด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม การใช้ ทรัพยากร การรักษาสิ่งแวดล้อม การป้องกันชาติ ป้องกันความสงบและการต่างประเทศ⁷

การปฏิบัติงานที่ต้องรับผิดชอบต่อ รัฐสภานั้นรัฐธรรมนูญกำหนดให้รัฐบาล หรือสมาชิก รัฐบาลอาจจะถูกสภาแห่งชาติพิจารณาและลงมติไม่ ไว้วางใจได้ ทั้งนี้โดยคณะประจำสภาแห่งชาติอย่างน้อย หนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาแห่งชาติทั้งหมดเสนอ ปัญหาขึ้น

ในระยะเวลา 24 ชั่วโมงภายหลังจากที่ สภาแห่งชาติได้ลงมติไม่ไว้วางใจแล้ว ประธานประเทศมี สิทธิเสนอให้สภาแห่งชาติพิจารณาใหม่ การพิจารณาครั้งที่ สองต้องห่างจากการพิจารณาครั้งที่หนึ่ง 48 ชั่วโมง ถ้า การลงมติครั้งใหม่ยังไม่ได้รับการไว้วางใจอีกรัฐบาลหรือ สมาชิกรัฐบาลคนนั้นต้องลาออกจากคณะรัฐบาลไป

รัฐบาลดำเนินงานปฏิบัติหน้าที่ของตน ตามหลักการรวมศูนย์ประชาธิปไตยบนพื้นฐาน รัฐธรรมนูญและกฎหมาย โดยมีพรรคประชาชนปฏิวัติ ลาวเป็นแกนนำและถือเอาแนวลาสร้างชาติ บรรดานิติ บุคคลมหาชน และองค์การนิติบุคคลเป็นกำลังแรงในการ นำมาใช้ในการศึกษาอบรม เศรษฐกิจและบริหาร เพื่อ คุ้มครองรัฐ คุ้มครองเศรษฐกิจสังคม⁸

⁷ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 2.

⁸ รัฐธรรมนูญแห่ง สปป.ลาว, มาตรา 74 (ใหม่)

⁹ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 3.

⁴ รัฐธรรมนูญแห่ง สปป.ลาว, บทนำ.

⁵ รัฐธรรมนูญแห่ง สปป.ลาว, มาตรา 69.

⁶ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 1.

2) อำนาจและหน้าที่ของรัฐบาล

รัฐธรรมนูญกำหนดอำนาจ หน้าที่ของรัฐบาล¹⁰ ในอันที่จะต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ตลอดจนมติของสภาแห่งชาติ รัฐบัญญัติ และรัฐดำรัสของประธานประเทศ รวมถึงมีอำนาจเสนอร่างกฎหมาย และร่างรัฐบัญญัติต่อสภาแห่งชาติ หรือร่างรัฐดำรัสต่อประธานประเทศ การออกรัฐดำรัส ออกมติเกี่ยวกับการดำเนินงาน ดำเนินงานทางเศรษฐกิจและสังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทรัพยากรแห่งชาติ สิ่งแวดล้อม การป้องกันความสงบ และการต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการทำสนธิสัญญา และกำกับการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามสนธิสัญญา

ในด้านการบริหารงานรัฐบาลมีหน้าที่ กำหนดแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และแผนงบประมาณแห่งรัฐประจำปีแล้วนำเสนอให้สภาแห่งชาติพิจารณารับรอง การรายงานผลการดำเนินงานของตนต่อสภาแห่งชาติ หรือต่อคณะประจำสภาแห่งชาติ (ในเวลาที่สภาแห่งชาติปิดสมัยประชุม) และรายงานต่อประธานประเทศ

นอกจากนี้รัฐบาลแห่ง สปป.ลาว ยังมีอำนาจหน้าที่จัดตั้ง กำกับดูแลการดำเนินงานของหน่วยงาน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือของกองกำลังป้องกันชาติ ป้องกันความสงบก่อตั้งกองกำลังประชาชน ปฏิบัติคำสั่งระดมพล กำหนดมาตรการต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อการปกป้องรักษาประเทศ รวมถึงอำนาจสั่งการให้งดเว้นการปฏิบัติ ยกเลิกหรือยุติข้อตกลง คำสั่งของกระทรวง หรือองค์การเทียบเท่ากระทรวงองค์กรที่ขึ้นกับรัฐบาล และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ขัดต่อระเบียบกฎหมาย ตรวจสอบการดำเนินการที่กระทำผิดกฎระเบียบ กฎหมาย การทุจริต และปฏิบัติการอื่นๆ รวมถึงการพิจารณาแก้ไขคำร้องทุกข์ของประชาชน

เกี่ยวกับการกระทำที่ไม่ถูกต้องของเจ้าหน้าที่ข้าราชการ และองค์การบริหารของรัฐในระดับต่างๆบนพื้นฐาน ข้อบังคับของกฎหมาย

สำหรับการแบ่งเขตการปกครองรัฐบาล มีอำนาจจัดตั้ง ยกเลิก และกำหนดเขตปกครองของเมือง และเทศบาล ทั้งนี้ตามการเสนอของเจ้าแขวง หรือเจ้าของนคร

รัฐบาลมีวาระการดำเนินงานเท่าระยะเวลาของสภาแห่งชาติ ในกรณีที่รัฐบาลหมดวาระการดำเนินงานแล้ว แต่สภาแห่งชาติยังไม่ได้ทำการรับรองรัฐบาลชุดใหม่นั้น ให้รัฐบาลชุดเก่าดำเนินหน้าที่ของตนต่อไป¹¹

1) องค์ประกอบของรัฐบาล

รัฐธรรมนูญกำหนดให้รัฐบาลประกอบด้วยผู้บริหารประเทศ ได้แก่ นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีหัวหน้าหน่วยงานเทียบเท่ากระทรวง¹²

สำหรับหน่วยงานในสังกัดของรัฐบาล ประกอบด้วย สำนักงานนายกรัฐมนตรี กระทรวง และองค์การเทียบเท่ากระทรวง ซึ่งรับรองโดยสภาแห่งชาติ ตามการเสนอของนายกรัฐมนตรี¹³

2) รัฐบาลมีวาระเท่ากับวาระของสภาแห่งชาติ

รัฐบาลมีวาระการดำเนินงานเท่าระยะเวลาของสภาแห่งชาติ¹⁴ ซึ่งสภาแห่งชาติแต่ละชุดมีวาระ 5 ปี¹⁵ มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ในกรณีที่รัฐบาลหมดวาระการดำเนินงานแล้ว แต่สภาแห่งชาติยังไม่ได้ทำการรับรองรัฐบาลชุดใหม่ ให้รัฐบาลชุดเก่าดำเนินหน้าที่ของตนต่อไป¹⁶

¹⁰ รัฐธรรมนูญแห่ง สปป.ลาว, มาตรา 70 และกฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 7 (ใหม่)

¹¹ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 4.

¹² รัฐธรรมนูญแห่ง สปป.ลาว, มาตรา 71 และกฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 6 (ใหม่)

¹³ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 5 (ใหม่)

¹⁴ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 4.

¹⁵ รัฐธรรมนูญแห่ง สปป.ลาว, มาตรา 54.

¹⁶ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 4.

3) บทบาทอำนาจหน้าที่ของ นายกรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรีได้รับแต่งตั้ง หรือถอดถอนโดยประธานประเทศ และด้วยความเห็นชอบของสภาแห่งชาติ¹⁷ นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาลและเป็นตัวแทนในการกำกับดูแลบังคับบัญชาและควบคุมการปฏิบัติงานของให้รัฐบาล ชี้้นำการปฏิบัติงานของกระทรวงหรือองค์กรเทียบเท่ากระทรวงและองค์กรอื่นที่ขึ้นกับรัฐบาล กำกับการดำเนินงานของแขวงนคร¹⁸ ตรวจสอบการปฏิบัติตามมติของสภาแห่งชาติ มติขององค์ประชุมรัฐบาล และการดำเนินงานของกระทรวง องค์การเทียบเท่ากระทรวง แขวง นคร และองค์กรอื่นๆ ที่ขึ้นกับรัฐบาล ออกคำสั่ง ข้อตกลง คำสั่ง และคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามนโยบายระเบียบกฎหมาย และแผนการของรัฐบาล ออกคำสั่งเกี่ยวกับการจัดตั้งและการดำเนินการของกระทรวง องค์การเทียบเท่ากระทรวง ทบวง และองค์การปกครองท้องถิ่น

นายกรัฐมนตรีมีอำนาจเสนอประธานประเทศ แต่งตั้งผู้มีอำนาจหน้าที่ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไปประจำอยู่ต่างประเทศ หรือถอดถอนจากตำแหน่ง¹⁹ รวมถึงการเสนอประธานประเทศแต่งตั้ง โยกย้าย หรือถอดถอนตำแหน่งเจ้าครองนคร และเสนอเลื่อนชั้นหรือถอดถอนตำแหน่งนายพลอยู่ในกองกำลังป้องกันชาติ ป้องกันความสงบ²⁰ นอกจากนี้กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลฯ ยังกำหนดให้

นายกรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งโยกย้าย หรือถอดถอนรัฐมนตรีช่วยว่าการ รองหัวหน้าหน่วยงานเทียบเท่ากระทรวง หัวหน้าทบวง รองเจ้าแขวง รองเจ้าผู้ครองนคร เลื่อนตำแหน่งหรือปลดจากตำแหน่งชั้นนายพันของกองกำลังป้องกันชาติป้องกันความสงบ และตำแหน่งอื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

ในการปฏิบัติงานนายกรัฐมนตรีมีรองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ช่วยการปฏิบัติงาน โดยรองนายกรัฐมนตรีถูกแต่งตั้งหรือถอดถอนตำแหน่งโดยประธานประเทศ ภายหลังจากที่สภาแห่งชาติได้รับรองแล้ว²¹ สำหรับความรับผิดชอบงานใดงานหนึ่งตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย เมื่อนายกรัฐมนตรีไม่อาจปฏิบัติงานได้ รองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายผู้ดำเนินงานแทน²²

4) กระทรวง ทบวง กรม และสำนัก นายกรัฐมนตรี

กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง) ได้กำหนดให้มีหน่วยงานในสังกัดของรัฐบาลอันได้แก่ กระทรวงต่างๆ และมีสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานในสังกัดนายกรัฐมนตรี กล่าวคือ

(1) กระทรวง หรือองค์กร เทียบเท่ากระทรวง

กระทรวง และองค์การเทียบเท่ากระทรวง คือ หน่วยงานย่อยของรัฐบาล มีหน้าที่เป็นเสนาธิการให้แก่รัฐบาล และปฏิบัติงานตามส่วนงานของ

¹⁷ รัฐธรรมนูญแห่ง สปป.ลาว, มาตรา 72 (ใหม่) และกฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา13 (ใหม่)

¹⁸ รัฐธรรมนูญแห่ง สปป.ลาว, มาตรา 73 (ใหม่) และกฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 11 (ใหม่)

¹⁹ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา12 (ใหม่)

²⁰ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา12 (ใหม่)

²¹ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 15 (ใหม่).

²² กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา14 (ใหม่) กำหนดบทบาทรองนายกรัฐมนตรีไว้ว่า “รองนายกรัฐมนตรี มีบทบาทเป็นผู้ช่วยงานนายกรัฐมนตรีในการอำนวยความสะดวกงานของรัฐบาล รับผิดชอบงานใดงานหนึ่งตามการมอบหมายของนายกรัฐมนตรี เมื่อนายกรัฐมนตรีติดขัดให้รองนายกรัฐมนตรีผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ว่าการแทน...”

ตนในขอบเขตทั่วประเทศ²³ โครงสร้างสถาบันของกระทรวง และองค์การเทียบเท่ากระทรวงประกอบด้วยห้องกรกระทรวง ห้องกรองค์การเทียบเท่ากระทรวง กรม แผนก สถาบัน และหน่วยงานวิชาการต่างๆ ซึ่งกำหนดโดยคำสั่งของนายกรัฐมนตรี²⁴

โครงสร้างบุคลากรของกระทรวง และองค์การเทียบเท่ากระทรวง²⁵

กระทรวง และองค์การเทียบเท่ากระทรวง ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวง หัวหน้าองค์การเทียบเท่ากระทรวง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง รองหัวหน้าองค์การเทียบเท่ากระทรวง หัวหน้าห้องกร รองหัวหน้าห้องกร หัวหน้ากรม รองหัวหน้ากรม หัวหน้าแผนก รองหัวหน้าแผนก หัวหน้าสถาบัน รองหัวหน้าสถาบัน หัวหน้าหน่วย รองหัวหน้าของหน่วย หน่วยงานวิชาการ และพนักงานวิชาการ

อำนาจ และหน้าที่ของกระทรวง และองค์การเทียบเท่ากระทรวง²⁶

กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่แก่กระทรวง และองค์การเทียบเท่ากระทรวงให้มีอำนาจหน้าที่ในการค้นคว้าวิจัย และแผนยุทธศาสตร์ของแผนกร เพื่อเสนอต่อรัฐบาล การเสนอปรับปรุงหรือร่างกฎหมาย ร่างรัฐบัญญัติ ร่างรัฐดำรัส ร่างดำรัสต่อรัฐบาล ออกข้อตกลง คำสั่ง คำแนะนำ และประกาศเพื่อคุ้มครองแผนกร ชี้้นำการปฏิบัติงาน การควบคุมการปฏิบัติงาน และบุคลากรของแผนกรโดยประสานกับองค์การปกครองท้องถิ่น สร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ ตามการมอบหมายของรัฐบาล

(2) สำนักงานนายกรัฐมนตรี

สำนักงานนายกรัฐมนตรีเป็นองค์การนิติบุคคลของรัฐบาล มีภาระบทบาทเป็นเสนาธิการให้รัฐบาล เป็นผู้ประสานงาน และค้นคว้าสรุปรวบรวมปัญหาต่างๆเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของรัฐบาล ค้นคว้าและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของรัฐบาล นายกรัฐมนตรี และองค์การอื่นๆที่ขึ้นกับรัฐบาล²⁷

องค์ประกอบหลักของสำนักงานนายกรัฐมนตรี ประกอบด้วยห้องว่าการสำนักงานนายกรัฐมนตรี คณะเลขาธิการรัฐบาล ทบวง และองค์การที่ขึ้นกับรัฐบาล²⁸ ในส่วนสำนักงานนายกรัฐมนตรี ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของนายกรัฐมนตรี มีรองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักงานนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีช่วยประจำสำนักงานนายกรัฐมนตรี หัวหน้าและรองหัวหน้าห้องว่าการ หัวหน้าและรองหัวหน้าคณะเลขาธิการรัฐบาล หัวหน้าและรองหัวหน้าทบวง หัวหน้าและรองหัวหน้า องค์การที่ขึ้นกับรัฐบาล หัวหน้าและรองหัวหน้ากรม หัวหน้าและรองหัวหน้าแผนก และพนักงานด้านวิชาการ²⁹

อำนาจ และหน้าที่ของสำนักงานนายกรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นเสนาธิการให้กับคณะรัฐมนตรี รวมถึงการรวบรวมปัญหาต่างๆ เสนอรัฐบาล การติดตามกำกับหน่วยงานที่ไม่ขึ้นตรงต่อกระทรวงหรือทบวง และประสานงานกับห้องว่าการ ศูนย์กลางพรรค ห้องว่าการสภาแห่งชาติ ห้องว่าการสำนักงานประธานประเทศ บรรดากระทรวง องค์การ

²³ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 23 (ใหม่)

²⁴ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 24 (ใหม่)

²⁵ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 25 (ใหม่)

²⁶ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 26 (ใหม่)

²⁷ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 16 (ใหม่)

²⁸ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 17 (ใหม่)

²⁹ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 18 (ใหม่)

เทียบเท่ากระทรวง แขวง นคร แนวลาวสร้างชาติ และองค์การนิติบุคคลมหาชน เพื่อความเป็นเอกภาพในการควบคุมงานของรัฐบาล³⁰

(3) การปฏิบัติงานของรัฐบาล

รัฐบาลทำงานตามหลักการรวมศูนย์ประชาธิปไตย โดยมีความรับผิดชอบของหมู่คณะกับการยกระดับความรับผิดชอบของบุคคล รัฐบาลถือเอาองค์ประชุมเป็นหลักในการทำงานของตน³¹ ในการทำงานของสมาชิกรัฐบาลต้องเคารพหน้าที่ของกันและกัน ร่วมมือกัน ในกรณีที่มีปัญหาไม่เป็นเอกภาพระหว่างสมาชิกด้วยกัน ให้นำเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแก้ไข ในการทำงานต่างประเทศสมาชิกรัฐบาล ต้องขอความเห็นจากนายกรัฐมนตรี

ความร่วมมือของรัฐบาลกับหน่วยงานต่างๆ

สำหรับการร่วมมือกับสภาแห่งชาติ รัฐบาลต้องรายงานการทำงานประจำปีต่อสภาแห่งชาติ เพื่อให้สภาแห่งชาติพิจารณา และรับรอง ตอบข้อสงสัย ตอบคำถามของสมาชิกสภาแห่งชาติเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาล หรือของสมาชิกรัฐบาลท่านใดท่านหนึ่ง ในเวลาสภาแห่งชาติไม่เปิดประชุม รัฐบาลมีหน้าที่รายงานการทำงานต่อคณะประจำสภาแห่งชาติ และสนองข้อมูลต่างๆ ตามคำเสนอของคณะประจำสภาแห่งชาติ³²

ในการร่วมมือทำงานกับต่างประเทศ หรืองานอยู่ในประเทศที่สำคัญ รัฐบาลจะต้องขอความเห็นจากสภาแห่งชาติก่อน ในการร่วมมือกับต่างประเทศ ถ้าหากได้มีการทำสนธิสัญญา หรือสัญญาที่ต้องให้สัตยาบันตามกฎหมายนั้น รัฐบาลต้องนำเสนอต่อสภาแห่งชาติ เพื่อพิจารณาตกลง³³

การร่วมมือของรัฐบาลกับประธานประเทศ³⁴ กฎหมายกำหนดให้รัฐบาลรายงานการทำงานต่อประธานประเทศ ซึ่งกองประชุมพิเศษรัฐบาล คือ ประธานประเทศเป็นผู้เรียกประชุม และเป็นประธานนอกจากนั้น มาตรา 34 (ใหม่) ยังกำหนดให้รัฐบาลร่วมมือกับศาลประชาชนสูงสุด และองค์การอัยการประชาชนในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติกฎหมาย และในกรณีที่มีปัญหา รัฐบาลอาจจะเชิญประธานศาลประชาชนสูงสุด และอัยการประชาชนสูงสุด เข้าร่วมกองประชุมรัฐบาลก็ได้

การร่วมมือกับแนวลาสร้างชาติ องค์กรนิติบุคคลมหาชน และองค์การนิติบุคคลทางสังคม³⁵

เพื่อรับประกันให้การทำงานมีประสิทธิภาพ รัฐบาลให้ความร่วมมือกับแนวลาสร้างชาติ คณะชาวนุ่มประชาชนปฏิวัติลาว สหพันธ์กรรมบาลลาว สหพันธ์แม่หญิงลาว และองค์การนิติบุคคลสังคม เพื่อปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปลูกกระตมให้องค์การนิติบุคคลดังกล่าวเข้าร่วมในการคุ้มครองรัฐคุ้มครองเศรษฐกิจ-สังคม แจ้งทิศทางการทำงาน มติของประชุมของรัฐบาล สภาพการต่างๆ ที่สำคัญ ตอบข้อข้องใจ และสร้างเงื่อนไขให้แนวลาสร้างชาติ องค์กรนิติบุคคลมหาชน และองค์การนิติบุคคลสังคม ได้ทำงานตามหน้าที่ของตน

องค์ประชุมรัฐบาล³⁶

องค์ประชุมรัฐบาลจัดขึ้นเดือนละครั้งโดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้เรียกประชุมและเป็นประธาน ประชุมรัฐบาลจะเปิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีสมาชิกรัฐบาลเข้าร่วมอย่างน้อย 2 ส่วน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด สมาชิกรัฐบาลมีความภาระและหน้าที่เข้าร่วมองค์

³⁰ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 19 (ใหม่)

³¹ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 30 (ใหม่)

³² กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 32

³³ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 32

³⁴ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 33

³⁵ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 35 (ใหม่)

³⁶ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 8 (ใหม่)

ประชุมรัฐบาลทุกครั้ง นอกจากนั้นอาจเชิญผู้อื่นที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมมองการประชุมรัฐบาลก็ได้ สำหรับผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกรัฐบาลนั้น มีสิทธิเสนอความคิดเห็นต่อองค์ประชุมแต่ไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียง องค์ประชุมรัฐบาลพิจารณาปัญหาหรือลงมติโดยถือเอาตามเสียงข้างมาก หากมีเสียงเท่ากันให้ถือเอาเสียงของประธานองค์ประชุมเป็นผู้ตัดสิน

ในกรณีที่มีความจำเป็นและเร่งด่วนอาจเปิดการองค์ประชุมสมัยวิสามัญได้ทั้งนี้ตามการตกลงของนายกรัฐมนตรี หรือตามการเสนอของสมาชิกรัฐบาลอย่างน้อย 1 ส่วน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ในองค์ประชุมรัฐบาลที่กล่าวมาข้างต้นนั้น รัฐบาลยังเรียกรวมเจ้าแขวงและเจ้าครองนครเข้าร่วมประชุมปีละ 2 ครั้ง เพื่อตรวจตราและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่น

ปัญหาที่ต้องนำมาอภิปรายในองค์ประชุมรัฐบาล³⁷ ในองค์ประชุมรัฐบาลมี ได้แก่ 1) แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งรัฐ 2) แผนงบประมาณแห่งรัฐ และการปรับแก้แผนงบประมาณแห่งรัฐประจำปี 3) ร่างกฎหมาย ร่างรัฐบัญญัติ ร่างรัฐดำรัส และร่างดำรัส 4) การจัดตั้ง ยกเลิก รวบรวมเพื่อแยกกระทรวงต่างๆ หรือองค์การเทียบเท่ากระทรวง แขวง นคร และเขตพิเศษ การกำหนดเขตแดนของแขวง นคร และเขตพิเศษ ก่อนนำเสนอสภาแห่งชาติพิจารณาและรับรอง 5) การจัดตั้ง ยกเลิก รวบรวม การแยกบรรดาศักดิ์การต่างๆที่ขึ้นตรงกับรัฐบาล 6) การจัดตั้ง ยกเลิก รวบรวม แยก หรือการกำหนดเขตแดนของเมือง และเทศบาล 7) การจัดทำทสรุปผลการดำเนินงานของ

รัฐบาล 8) การป้องกันชาติ ป้องกันความสงบ และการติดต่อกับต่างประเทศ 9) จัดเตรียมการเจรจาสนธิสัญญาและสัญญากับต่างประเทศ 10) รายงานผลการดำเนินงานต่อสภาแห่งชาติและประธานประเทศ นอกจากปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วองค์ประชุมรัฐบาลนำเอาปัญหาอื่นที่สำคัญและจำเป็นมาพิจารณาก็ได้³⁸

3. พรรคประชาชนปฏิวัติลาว

5.1 กำเนิดพรรคประชาชนปฏิวัติลาว

"พรรคประชาชนปฏิวัติลาวที่มีเกียรติสง่า มั่นยืน!"

คำขวัญพรรค

พรรคประชาชนปฏิวัติลาว (Lao People's Revolutionary Party : LPRD) เป็นพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีต้นตอมาจากพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน (Indochinese Communist Party : ICP)³⁹ ในสมัยโฮจิมิน คือ พ.ศ. 2473 ซึ่งในขณะนั้นท่านโกสอน พมวิหาน ได้ไปศึกษาวิชากฎหมายอยู่ที่มหาวิทยาลัยฮานอย ได้เข้าร่วมขบวนการพร้อมกับท่านหนูฮัก พูมสะหวัน เข้าไปทำธุรกิจขนส่งในเวียดนามตั้งแต่ปี พ.ศ. 2490⁴⁰

ประเทศลาวได้ก่อตั้ง "พรรคประชาชนลาว" (Lao People Party : LPP) ในวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2494⁴¹ มีแนวลาวยุติธรรม และขบวนการประเทศลาวเป็นแกนนำ ต่อมาในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2515 ได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น "พรรคประชาชนปฏิวัติลาว" (Lao

³⁷ กฎหมายว่าด้วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(ฉบับปรับปรุง), มาตรา 9(ใหม่)

³⁸ มาตรา 10(ใหม่) บัญญัติว่า "องค์ประชุมพิเศษของรัฐบาล คือองค์ประชุมสมาชิกรัฐบาลโดยการเปิดประชุมและเป็นประธานของประธานประเทศซึ่งสามารถเปิดได้ทุกเวลา เมื่อประเทศชาติตกอยู่ในสภาวะวิกฤตการณ์ร้ายแรงทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม-สังคม ภัยธรรมชาติ หรือสภาวะฉุกเฉินทางการป้องกันชาติ ป้องกันความสงบ และการติดต่อกับต่างประเทศ"

³⁹ เป็นพรรคที่ท่านโฮจิมิน ได้จัดตั้งขึ้นในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2488 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่สหภาพโซเวียตชนะสงครามโลกครั้งที่ 2.

⁴⁰ ดรีเนตร สารพะงษ์, "สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว" ใน สถาบันการเมืองในประเทศอาเซียน บอกสาม, ศูนย์วิจัยคดีแรก ชัยนาม คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

⁴¹ Martin Stuart-Fox. *Politics and Reform in the Lao People's Democratic Republic* (Perth, Western Australia: Murdoch University, 2005), P 10.

People's Revolutionary Party : LPRP) ได้รับการสนับสนุนจากเวียดนามเหนือมาตลอดเพราะมีอุดมการณ์ทางการเมืองเหมือนกัน ปี พ.ศ.2493-2518⁴² รวมถึงมีความสัมพันธ์กันในทางญาติของผู้เฒ่า

ในวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2518 คณะมนตรีผสมทางการเมืองและรัฐบาลผสมชั่วคราวได้จัดทำระเบียบชั่วคราวเกี่ยวกับการจัดตั้งสภาผู้แทนประชาชน และได้มีการเลือกตั้งทั่วไป

ในวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2518 สมเด็จเจ้าสภานวงค์ในฐานะประธานคณะมนตรีผสมการเมืองแห่งชาติ และสมเด็จเจ้าสุวันภูมิม่า นายกรัฐมนตรีชั่วคราวแห่งชาติได้ยุบองค์กรทั้งสอง และมอบอำนาจทั้งหมดให้แก่ที่ประชุมใหญ่ผู้แทนประชาชนที่มาจากการเลือกตั้ง โดยที่ประชุมได้รับรองเอการยุบองค์กรทั้งสอง รวมถึงการสละบันลั้งของเจ้าชีวิตสีสว่างวัฒนา และได้สถาปนาระบบสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวขึ้น โดยแต่งตั้งสมเด็จเจ้าสภานวงค์ เป็นประธานประเทศ และท่านไกสอน พรมวิหาร เป็นนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2518⁴³ และนับตั้งนั้น อำนาจทางการเมืองทั้งหมดก็ตกเป็นของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว⁴⁴

5.2 แนวคิดและอุดมการณ์พรรคการเมือง

พรรคประชาชนปฏิวัติลาวเป็นพรรคก้าอำนาจในการปกครอง ดำเนินการภายใต้อุดมการณ์ที่ว่า “จะพัฒนาสู่สังคมนิยมด้วยหยาดเหงื่อ แรงแยกของสังคมนิยมเอง”

แนวคิดและอุดมการณ์ในระยะแรกเพื่อการปลดปล่อยตนเอง และการสถาปนารัฐ⁴⁵

พรรคประชาชนปฏิวัติดำเนินนโยบายแตกต่างกันขึ้นอยู่กับ “บริบท” ทางสังคมในขณะนั้น

ในระยะแรกเป็นช่วงเวลาแห่งการปลดแอกตนเองจากการล่าอาณานิคม แนวคิดและอุดมการณ์จึงเป็นกา “ปลดปล่อยเพื่ออิสรภาพ”

เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ สปป.ลาว ตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศไทยเป็นเวลา 114 ปี ตกเป็นเมืองขึ้นฝรั่งเศส 60 ปี และตกเป็นเมืองขึ้นอเมริกาเป็นเวลา 20 ปี รวมเวลาที่ประเทศลาวตกเป็นเมืองขึ้นยาวนานถึง 194 ปี ในทางตำราของลาวกล่าวว่าเป็นช่วงเวลาที่ยกเลิกการกดขี่ ขูดรีดอย่างแสนสาหัสทำให้ชนชั้นกรรมกรและประชาชน บรรดาชนเผ่าต่างๆ มีการต่อสู้เพื่อปลดปล่อยตนเองให้เป็นอิสระ

แนวคิดและอุดมการณ์ชั้นนำไปสู่สังคมนิยมตามแนวทางมาร์ก-เลนิน⁴⁶

แนวคิดและอุดมการณ์สังคมนิยมใน สปป.ลาว ได้เกิดขึ้นภายใต้แนวคิดและความเชื่อที่ว่า ระบบทุนนิยมได้ขยายตัวและมีแนวโน้มที่จะกลายเป็นจักรวรรดินิยม ซึ่งมองว่านายทุนมีใช้กำลังที่ก้าวหน้าของสังคมแต่เป็นตัวการที่ยึดหน่วงความก้าวหน้าของสังคม ซึ่งเป็นแน่นอนว่าความคิดนี้แยกชนชั้นนายทุนกับกรรมกรออกจากกันและเพิ่มอุดมคติความขัดแย้งให้มากขึ้น เช่นนี้ พรรคประชาชนปฏิวัติลาวจึงได้ยึดแนวอุดมการณ์ต่อสู้กับระบบทุนนิยมภายใต้แนวทางของลัทธิมาร์ก-เลนิน โดยผ่านเวียดนามและรัสเซียขึ้นเป็นแบบฉบับที่นำโดยประธานาธิบดีเคอบาซอฟ แบบ เปเรสทอยก้า (Gorbachov's Perestroika) โดยยึดหลักการพื้นฐานในการก่อสร้างพรรคโดยยึดหลักการที่สำคัญของเลนิน

ในทางปฏิบัติพรรคเริ่มต้นจากการสร้าง “คนใหม่สังคมนิยม” เพื่อรองรับความเป็นสังคมนิยมเพื่อสร้าง “คนที่คิดถึงส่วนรวม” คิดถึงผู้อื่นเป็นอันดับแรกภายใต้คำขวัญที่ว่า

⁴² พรรคเคลื่อนไหวโดยใช้การเคลื่อนไหวขององค์กรแนวร่วม คือ “แนวลาตอ๊กชาติ” เป็นองค์กรเคลื่อนไหวภายใต้การดูแลของพรรคประชาชนลาว ตามยุทธศาสตร์ของโฮจิมินที่ว่า “ปิดลับคือยุทธศาสตร์ เปิดเผยคือกุกุโลบาย” ศึกษารายละเอียดได้จาก ตรีเนตร สาระพงษ์, “สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” ใน สถาบันการเมืองในประเทศอาเซียนบวกสาม, ศูนย์วิจัยดิเรก ชัยนาม คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁴³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 30-31.

⁴⁴ ตรีเนตร สาระพงษ์, “สถาบันการเมืองในประเทศอาเซียนบวกสาม, ศูนย์วิจัยดิเรก ชัยนาม คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

⁴⁵ คำสอน สุริยะแสง, เรื่องเดิม, หน้า 198.

⁴⁶ คำสอน สุริยะแสง, เรื่องเดิม, หน้า 198.

"ทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อปกป้องรักษาประเทศชาติ ทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อความสมบูรณ์พูนสุขของประชาชน บรรดาชนชนชาติ คนใหม่รักสังคมนิยมคือผลิตภัณฑ์ของยุคใหม่ซึ่งเป็นยุคที่มีพายุแห่งการปฏิวัติและยุคแห่งชัยชนะของลัทธิมาร์ก-เลนิน"

แนวคิดและอุดมการณ์นำหน้าการเมือง

ลัทธิสังคมนิยมกำหนดลักษณะของ "การเมืองของพรรค" จะแสดงออกใน 3 ด้าน ด้วยกัน คือ

ก) เป็นผู้นำทางการเมือง พรรคประชาชนปฏิวัติจะจัดทำแผนพัฒนาประเทศ จัดทำนโยบายจุดหมาย วิธีการเพื่อตามนัยของการปฏิวัติและแนวคิดลัทธิมาร์ก-เลนิน ให้รัฐบาลนำเอาแนวทางดังกล่าวไปปฏิบัติ ซึ่งการที่รัฐบาลจะนำเอาแนวทางของพรรคไปปฏิบัติย่อมเกิดขึ้นได้ง่ายเพราะส่วนใหญ่บุคคลใน *กรรมการเมืองศูนย์กลางพรรคกับบุคคลในรัฐบาลจะเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกัน* เช่นนี้หากพรรคต้องการจะกำหนดแนวทางการพัฒนาเรื่องใดเป็นหลักก็จะมีการจัดวางบุคคลบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งที่สำคัญ ซึ่งก็คือการเป็นกรรมการเมืองศูนย์กลางพรรคเพื่อผลักดันให้ งานที่เป็นนโยบายที่สำคัญ เช่น ในปัจจุบันพรรคต้องการเน้นพัฒนาทางด้านการศึกษา กรรมการเมืองศูนย์กลางพรรค ก็จะมี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมาเป็นกรรมการเมืองศูนย์กลางพรรค เป็นต้น⁴⁷

ข) นำทางความคิด พรรคประชาชนปฏิวัติ ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนแห่งสติปัญญาของชนชั้น และของชาติ พรรคจึงเป็นผู้กำหนดให้การศึกษาให้กับสมาชิกและประชาชนเกี่ยวกับทฤษฎีมาร์ก-เลนิน เกี่ยวกับแนวทางนโยบายของพรรค

ในทางปฏิบัติโดยพรรคจะส่งบุคคลากรไปศึกษาทฤษฎีมาร์ก-เลนิน ที่สภาพโซเวียต เวียดนาม และ

ประเทศสังคมนิยมอื่นๆ อนึ่ง การใช้ทฤษฎีมาร์ก-เลนินในสภาพการณ์ปัจจุบันพรรคก็ได้ปรับใช้ให้เหมาะสมเงื่อนไขในสภาพการณ์ปัจจุบัน ซึ่งเรียกเศรษฐกิจในรูปแบบของลาวว่า "จีนตนาการใหม่" โดยในที่ประชุมใหญ่ครั้งที่ 9 ของพรรคได้มีแนวทางการนำพาประเทศ โดยในทางการเมืองการปกครองเป็นแบบสังคมนิยม แต่เศรษฐกิจเป็นแบบเสรี ลดแนวคิดแบบตายตัว หรือ "ซ้ายจัด ขวาสุดโต่ง" (ภาษาลาวใช้คำว่า "ซ้ายจัด ขวาโหด"⁴⁸)

โครงสร้างอำนาจทางการเมือง

องค์กรสูงสุดของพรรคคือ "กรมการเมือง" (Political Bureau หรือ Politburo) มีสมาชิกทั้งสิ้น 11 คน สมาชิกของกรมการเมือง จะได้รับการคัดเลือกจาก "คณะบริหารงานศูนย์กลางพรรคประชาชนปฏิวัติลาว" ซึ่งคณะบริหารงานศูนย์กลางพรรคจะมาจาก การคัดเลือกของ "ที่ประชุมพรรคใหญ่ของพรรค"⁴⁹

พรรคได้แทรกซึมและควบคุมสถาบันหลัก 4 สถาบันของประเทศ คือ รัฐ หน่วยงานภาครัฐ สื่อสารมวลชน และกองทัพ โดยในสถาบันทั้ง 4 นี้เปรียบได้กับไม้ตายของพรรค โดยคนที่ จะเข้าทำงานในสถาบันหลักทั้ง 4 ข้างต้นจะต้องมีสถานะเป็นสมาชิกของพรรค นอกจากนั้นผู้นำของสถาบันหลักทั้ง 4 สถาบันข้างต้นส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่เป็นสมาชิกกรรมการเมืองศูนย์กลางพรรคอีกด้วย⁵⁰

4. วิเคราะห์ความเกี่ยวพันระหว่างรัฐบาลกับพรรคประชาชนปฏิวัติ

1) ความเกี่ยวพันด้านนโยบายการพัฒนาประเทศ

รัฐธรรมนูญ กำหนดให้พรรคประชาชนปฏิวัติลาวเป็นพรรค "กำอำนาจ" เช่นนี้ จึงมีผลให้นโยบาย

⁴⁷ นาย ก.(นามสมมติ), เจ้าหน้าที่ระดับสูงชั้นศูนย์กลาง ห้องว่าการศูนย์กลางพรรค, พรรคประชาชนปฏิวัติลาว, สัมภาษณ์.

⁴⁸ สมสะหวาด เล่งสะหวัด, "มติของประชุมใหญ่ทั่วประเทศ ครั้งที่ 9 ของพรรคประชาชนปฏิวัติ," ใน เอกสารกองประชุมใหญ่ครั้งที่ 9 พรรคประชาชนปฏิวัติลาว, คณะบรรณาธิการวารสารการประชุมใหญ่

พรรคประชาชนปฏิวัติลาว, เวียงจันทน์: โรงพิมพ์แห่งรัฐ, 2011, หน้า 128-130.

⁴⁹ Martin Stuart-Fox, "Politics and Reform in the Lao People's Democratic Republic", P 11.

⁵⁰ Martin Stuart-Fox, "Politics and Reform in the Lao People's Democratic Republic," P 12-13

การพัฒนาประเทศถูกกำหนดโดย “ที่ประชุมสมัชชาใหญ่”⁵¹ ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ซึ่งบรรดาเหล่าผู้นำก็จะไปจัดทำนโยบายของพรรค⁵² เพื่อให้รัฐบาลได้นำเอานโยบายการพัฒนาของพรรคไปปฏิบัติอีกชั้นหนึ่ง⁵³

สำหรับนโยบายที่สำคัญ ของ สปป.ลาวที่ถูกกำหนดมาจากพรรค เช่น การเป็นแบบเตอร์แห่งอาเซียน การพัฒนาหัวเมืองต่างๆ เช่น จำปาสัก หรือพัฒนาการท่องเที่ยวที่เมืองหลวงพระบาง เป็นต้น⁵⁴

พรรคการเมืองในประเทศลาวเป็นระบบพรรคการเมืองเดียว (one-party system) ซึ่งเป็นพรรครัฐบาล เช่นนี้ รัฐบาลกับพรรคประชาชนปฏิวัติจึงเปรียบเสมือนเนื้อเดียวกัน

ด้วยเหตุที่พรรคประชาชนปฏิวัติกำหนดให้นำเอาแนวคิด “หลักการปกครองแบบรวมศูนย์” (Centralization) แต่ “แบ่งแห่งอำนาจการปกครอง” มาใช้ เช่นนี้ อำนาจการปกครองหรือการบังคับบัญชาจะอยู่กับส่วนกลางไม่ว่าจะเป็นกำลังทหาร อำนาจการตัดสินใจ อำนาจการบังคับบัญชา⁵⁵ ทำให้มีความเป็นเอกภาพในการปกครอง สำหรับองค์กรที่มีอำนาจสูงสุด

ในการกุมอำนาจ คือ พรรคประชาชนปฏิวัติลาว⁵⁶ โดยมี “กรมการเมืองศูนย์กลางพรรค” เป็นองค์กรหลัก

ดังจะเห็นได้จากตั้งแต่เดิมที่การปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีสภาประชาชนท้องถิ่น แต่ภายหลังการปฏิรูปการปกครองของ ส.ป.ลาว มีการยกเลิกสภาประชาชนส่วนท้องถิ่น และตั้งอำนาจในการแต่งตั้งเจ้าแขวง เจ้าเมืองกลับมาที่ส่วนกลาง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถือเป็นการเปลี่ยนระบบการปกครองจากระบบผู้นำร่วม (Collective Leadership) มาสู่ระบบรวมศูนย์อำนาจ⁵⁷

และเมื่อพิจารณาจากหลักการแบ่งแยกอำนาจตามทฤษฎีซึ่งแบ่งอำนาจเป็น ฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สภาแห่งชาติ⁵⁸ ฝ่ายบริหาร คือ รัฐบาล และฝ่ายตุลาการ⁵⁹ คือ ศาลประชาชน แต่การดำเนินการจะถูกกำกับชี้นำ โดยพรรคประชาชนปฏิวัติลาวทั้งในด้านการกำหนดนโยบาย การปฏิบัติงานต่างๆ

2) ความสัมพันธ์ด้านตัวบุคคลระหว่าง รัฐบาลกับพรรค

ปกติพรรคประชาชนปฏิวัติจะแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเป็น “กรมการเมืองศูนย์กลางพรรค” (Political Bureau หรือ Politburo) มีสมาชิกซึ่งเป็นองค์กรสูงสุด

⁵¹ พรรคจะจัดประชุมทุกๆ 5 ปี ซึ่งการประชุมครั้งที่ 10 ได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2559 ซึ่งที่ประชุมจะคัดเลือกว่าใครจะเป็นผู้ปกครองประเทศ รวมถึงกำหนดลำดับความสำคัญของนโยบายทางเศรษฐกิจ.

⁵² บุญคง เพชรดาวสูง, “ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ,” หน้า 76.

⁵³ สามารถดูนโยบายของพรรคได้จาก เว็บไซต์หนังสือพิมพ์เสียงประชาชน ที่ <http://www.pasaxon.org.la/ptc/sangbarnneodai.html>

⁵⁴ ผู้สนใจศึกษารายละเอียดการพัฒนา สปป.ลาวได้จาก “40 ปี สปป.ลาว” เว็บไซต์หนังสือพิมพ์เสียงประชาชน <http://www.pasaxon.org.la/40%20pii%20laos%20pdr.html>.

⁵⁵ บุญคง เพชรดาวสูง, “กฎหมายปกครอง,” หน้า 30.

⁵⁶ จุมมาลี ไชยสอน, เรื่องเดิม, หน้า 60.

⁵⁷ 瀬戸 裕之. An Analysis of the Organizational Structure of the Provincial Party and Administration under the 1991 Constitution in Lao P. D. R. : The Case Study of Vientiane Province. 『国際開発研究フォーラム』 28 (2005. 3) Forum of International Development Studies, 28 (Mar. 2005) <http://www.gsid.nagoya-u.ac.jp/bpub/research/public/forum/28/09.pdf>.

⁵⁸ สภาแห่งชาติจะประกอบไปด้วยสมาชิกของพรรคประชาชนปฏิวัติทั้งหมด *ดังนั้น* ใครที่มีความสนใจจะเข้าเล่นการเมืองก็ไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากเข้าร่วมกับพรรคประชาชนปฏิวัติลาว in Martin Stuart-Fox. Politics and Reform in the Lao People’s Democratic Republic,” P 10.

⁵⁹ Montesquieu, The Spirit of Laws (1750), Vol i. Book II. C . 6 , p.215.

ของพรรคไปเป็นฝ่ายบริหารในรัฐบาล เช่น ประธานประเทศก็จะถูกเลือกมา "เลขาธิการใหญ่ของพรรคประชาชนปฏิวัติ" เป็นต้น

ส่วนนายกรัฐมนตรี ที่มีอำนาจแต่งตั้งรัฐมนตรี และสมาชิกรัฐบาลก็ถูกแต่งตั้งจากประธานประเทศ รวมถึงตำแหน่งสำคัญอื่นๆ⁶⁰ ไม่ว่าจะเป็นรองประธานศาลประชาชนสูงสุด รองอัยการประชาชนสูงสุด และในส่วนของคณะประจำสภาแห่งชาติยังมีอำนาจแต่งตั้งบรรดาผู้พิพากษา และมีอำนาจตีความรัฐธรรมนูญอีกด้วย

นอกจากนั้นตำแหน่งเจ้าแขวง ซึ่งถือเป็นตำแหน่งทางการเมืองมีตำแหน่งเทียบเท่ารัฐมนตรี บางแขวงเจ้าแขวงอาจควบทั้งตำแหน่งเจ้าแขวงและกรรมการเมืองศูนย์กลางพรรคซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยตรงจากนายกรัฐมนตรี ซึ่งประเด็นเหล่านี้ดังกล่าวแสดงให้เห็นลักษณะเด่นของการรวมศูนย์อำนาจในการปกครองของ ส.ป.ลาวได้เป็นอย่างดี⁶¹

จึงเห็นได้ว่าแม้อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการจะถูกแบ่งแยกออกจากกันแล้วก็ตาม แต่ก็จะต้องดำเนินการภายใต้การชี้นำ และนำพาของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ซึ่งหลักการนี้สอดคล้องกับหลักการของพรรคที่ต้องการเป็น "พรรคก้าวอำนาจ" ตามที่ระบุเอาไว้ในรัฐธรรมนูญซึ่งหลักการข้างต้นก่อให้เกิด "ผลประโยชน์ที่ขัดกัน" (Conflict Interest) ไม่สอดคล้องกับหลักการแบ่งแยกอำนาจที่ต้องการแยกอำนาจต่างๆ ให้มีอิสระ มีการใช้อำนาจหยุดอำนาจ หรือใช้อำนาจตรวจสอบอำนาจ จึงเห็นได้ว่าตามสภาพความเป็นจริง สปป.ลาวยังมีได้มีการแยกอำนาจอย่างเด็ดขาดเพื่อให้เป็นอิสระต่อกันอย่างแท้จริง เช่นนี้จึงเห็นได้ว่ารัฐบาลยังคงถูกกำกับโดยพรรคประชาชนปฏิวัติอย่างใกล้ชิดผ่านกฎหมายและตัวบุคคล

จึงเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญ หรือการเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติไม่มีผลกระทบต่อกระบวนการทางการเมืองปกครองมากนักรัฐธรรมนูญแห่ง สปป.ลาว จึงเป็น

เสมือนเครื่องมือรองรับอำนาจของพรรคประชาชนปฏิวัติ อย่างไรก็ตาม การประชุมใหญ่ของพรรคประชาชนปฏิวัติ ซึ่งมีตัวแทนของพรรคประชาชนปฏิวัติเข้าร่วมประชุมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของพรรคประชาชนปฏิวัติและนั่นก็ย่อมส่งผลกระทบต่อโฉมหน้าของรัฐบาลแห่ง สปป.ลาว ด้วยเหตุที่บุคคลในพรรคกับรัฐบาลล้วนแต่เป็นคนกลุ่มเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม ระบบการปกครองในรูปแบบนี้ก็มีข้อดีตรงผู้นำสามารถใช้อำนาจได้อย่างเต็มที่ สามารถแก้ไขปัญหา หรือวิกฤติต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว

3) ความเกี่ยวพันด้านนโยบายการแทรกซึมควบคุมรัฐบาล

ปกติพรรคประชาชนปฏิวัติลาวเข้าไปแทรกซึมและควบคุม 4 สถาบันที่สำคัญในลาว ได้แก่ รัฐบาล ข้าราชการองค์กรมวลชน และการทหาร(กลาโหม) เพื่อการวางแผนนโยบายรัฐ เช่นนี้การออกกฎหมายจึงมักเป็นไปตามแนวทางการความต้องการของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว นั่นคือ ออกนโยบายมาเพื่อรักษาฐานอำนาจของผู้นำพรรคและอำนาจทางการเมืองของพรรคตัวเองมากกว่าที่จะสนใจความต้องการของประชาชนหรือความเป็นไปของสังคมและเศรษฐกิจ โดยพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ทำให้ได้มาซึ่งการผูกขาดอำนาจบังคับบัญชา จึงทำให้ระบบราชการกลายเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารของพรรค จะมีคนของพรรค(Party Cell) เข้าไปอยู่ในทุกสถาบันการเมืองทุกกระทรวงรวมถึงในการบริหารระดับแขวง พรรคประชาชนปฏิวัติลาวจึงถูกมองว่าเป็นเส้นทางหลักในการเคลื่อนไหวทางสังคมให้แก่เหล่าผู้มักใหญ่ใฝ่สูงและผู้นำพรรค โดยที่ความสัมพันธ์ส่วนตัวนั้นมีความสำคัญมากขึ้นกว่าคุณสมบัติหรือทักษะความสามารถจริง

⁶⁰ Constitution of Lao PDR, Article 68.

⁶¹ 瀬戸 裕之. An Analysis of the Organizational Structure of the Provincial Party and Administration under the 1991 Constitution in Lao P. D. R. : The Case Study of Vientiane

Province. 『国際開発研究フォーラム』 28 (2005. 3) Forum of International Development Studies, 28 (Mar. 2005) <http://www.gsid.nagoya-u.ac.jp/bpub/research/public/forum/28/09.pdf>.

สรุป

รัฐธรรมนูญแห่ง สปป.ลาว กำหนดอำนาจหน้าที่ของรัฐบาลให้มีอิสระ แต่ในทางความเป็นจริงมิได้มีการแยกอำนาจอย่างแท้จริง ในการดำเนินงาน โดยมีกฎหมายว่าด้วยรัฐบาลกำหนดหลักการการทำงาน ระเบียบแบบแผน ซึ่งรัฐบาลได้รับการรับรองจากสภาแห่งชาติและประธานประเทศ มีหน้าที่ปฏิบัติงานในด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม การใช้ทรัพยากร การรักษาสันติภาพ ในการปฏิบัติงานใช้หลักการรวมศูนย์(Centralization) แต่มีการแบ่งอำนาจการปกครอง ซึ่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายได้กำหนดให้พรรคประชาชนเป็นพรรคก้าอำนาจและการปกครองแบบสังคมนิยม จึงทำให้คณะรัฐบาลเป็นบุคคลแทนนำของพรรคประชาชน ปฏิวัติซึ่งเป็นกรมการเมืองศูนย์กลางพรรค ส่วนนโยบายการพัฒนาประเทศจะถูกกำหนดจากที่ประชุมใหญ่ของสมัชชาพรรคที่ถูกจัดประชุมขึ้นทุกๆ 5 ปี

5. บรรณานุกรม**กฎหมาย**

- Constitution of Lao PDR.
Law on Development and Protection of Women.
Law on Election of the Members of the National Assembly.
Law on Local Administration.
Law on National Assembly.
Law on the Government of the Lao PDR.
Law on the Government of the Lao PDR.
Law on the People's Court.
Law on the Public Prosecutor.
กฎหมายเลขที่ 171/นย ปี พ.ศ. 2536.
กฎหมายว่าด้วยแนวลาสร้างชาติ.
กฎหมายว่าด้วยกรมบาลลาว.
กฎหมายว่าด้วยคณะชาวนุ่มประชาชนปฏิวัติ.
คำสั่งของนายกรัฐมนตรี เลขที่ 178/นย, ลว 5 เมษายน 2012.
คำสั่งของนายกรัฐมนตรี เลขที่ 282/นย, ลว 7 กันยายน 2011.

- คำสั่งของนายกรัฐมนตรี เลขที่ 309/นย, ลว 28 กันยายน 2011.
คำสั่งของนายกรัฐมนตรี เลขที่ 32/นย ลว. 14 กันยายน 1994.
คำสั่งของนายกรัฐมนตรี เลขที่ 522/นย, ลว 23 ธันวาคม 2011.
คำสั่งของนายกรัฐมนตรี เลขที่ 66/นย, ลว 20 พฤษภาคม 1999.
คำสั่งของนายกรัฐมนตรี เลขที่ 87/นย, ลว 11 มิถุนายน 1999.
คำสั่งนายกรัฐมนตรีเลขที่ 110/นย,ลว 31 กรกฎาคม 2000.
คำสั่งนายกรัฐมนตรีเลขที่ 127/นย,ลว 3 ตุลาคม 2000.
คำสั่งนายกรัฐมนตรีเลขที่ 159/นย, ลงวันที่ 14 กันยายน 1994.
คำสั่งนายกรัฐมนตรีเลขที่ 89/นย,ลว 22 มิถุนายน 1999.
คำสั่งว่าด้วยการเทียบชั้นและชั้นของรัฐกร.

หนังสือ

- กรมอัยการ กระทรวงมหาดไทย. การปกครองและกฎหมายที่ใช้ในอินโดจีน ฝรั่งเศส. พระนคร: กรมอัยการ กระทรวงมหาดไทย, 2484.
โกสอน พมวิหาน. จุดเลี้ยวประวัติศาสตร์ และ 25 ปี แห่งการต่อสู้. พระนคร: เจริญวิทย์การพิมพ์, 2513.
คณะบรรณาธิการ วาระการประชุมใหญ่พรรคประชาชนปฏิวัติลาว. เอกสารประกอบkongประชุมใหญ่ ครั้งที่ 9, นครหลวงเวียงจันทน์: โรงพิมพ์แห่งรัฐ, 2011
คำสอน สุริยะแสง. ความรู้เกี่ยวกับการเมืองลาว. เวียงจันทน์: คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์, 2007.
จุมมาลี ไชยสอน, “รายงานการเมืองของคณะบริหารศูนย์กลางพรรคสมัยที่ 9 ต่อกองประชุมใหญ่ผู้แทนทั่วประเทศ ครั้งที่ 9 ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว,” เอกสารkongประชุมใหญ่ครั้งที่ 9 พรรคประชาชนปฏิวัติลาว, คณะบรรณาธิการ วาระการประชุมใหญ่

- พรรคประชาชนปฏิวัติลาว, นครหลวงเวียงจันทน์: โรงพิมพ์แห่งรัฐ, 2011.
- ดาร์รัตน์ เมตตาริกานน. **ประวัติศาสตร์ลาวหลายมิติ**. กรุงเทพมหานคร : เมืองโบราณ, 2548
- เต็ม วิชาญพจนกิจ. **ประวัติศาสตร์ลาว**. มุณินิจโครงการตำราสังคมศาสตร์ , เอกสารทางวิชาการ หมายเลข 1/2530, สิงหาคม 2530.
- ธีลา วีระวงษ์ เขียน, สมหมาย เปรมจิต แปล. **ประวัติศาสตร์ลาว**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน, 2535.
- นางแทนคุณ. **มองบางมุมของวิถีชีวิต “แม่ยิงลาว” ผ่านมุมมองของ “แม่ยิงลาว”**. เชียงใหม่: ศูนย์สตรีศึกษา, 2550.
- บุญคง เพชรดาวอยู่ “การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง” ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, "วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์ บัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.
- _____ . **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ**. นครหลวงเวียงจันทน์: คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติ, 2552.
- _____ . **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับรัฐศาสตร์**. นครหลวงเวียงจันทน์: คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์, 2009.
- บุญยัง วอลละจิต. รายงานผลของการเลือกตั้งคณะบริหารงานศูนย์กลางพรรค และองค์การนำของพรรคสมัยที่ 9 ใน เอกสารการประชุมใหญ่ครั้งที่ 9 พรรคประชาชนปฏิวัติลาว, 2544.
- บุญพร เอื่องมณี. “รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว,” ใน **รวมบทความกฎหมายลาว**, โครงการจัดตั้งศูนย์กฎหมายเอเชีย คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2546.
- ปรียาภรณ์ กันทะเลาะ. “แนวคิดการสร้างชาติของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวระหว่าง ค.ศ.1975-1986 : วิเคราะห์ผ่านหนังสือพิมพ์เสียงประชาชน”, **วิทยานิพนธ์ศิลปะศาสตร์มหาบัณฑิต คณะศิลปะศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**, 2552.
- พรชัย น้อยบ้านไ้้ง. **รัฐลาว**. กรุงเทพมหานคร : รัฐสภา, มปป.
- ไพมณี ไชยวงษา. **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับองค์การยุติธรรม**. นครหลวงเวียงจันทน์: คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติ, 2548.
- วิพร เกตุแก้ว. **การเมืองในลาว**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550.
- สมหมาย สีอุดมพันธ์. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐและกฎหมาย**. กระทรวงยุติธรรม , วิทยาลัยกฎหมายภาคเหนือ , 2012.
- สุเจน กรรพฤทธิ. **ตามรอยเจ้าอนุวงศ์คีสัมประวัติศาสตร์ไทย-ลาว**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สารคดี, 2555.
- สุภางค์ ฉันทวานิช และฉวิล เปลี่ยนศรี. **มั่งลาวในประเทศไทย:นโยบายและการดำเนินการของ รัฐ ไทย (2518- 2522)** . กรุงเทพมหานคร: กรมกิจการชายแดนทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย, 2524.
- สุรัชย์ ศิริไกร. **การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองลาว**. กรุงเทพมหานคร: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2548.
- สุริยัน ลุนจันทา. **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายอาญาอากร และส่วยอากรอยู่ใน สปป.ลาว**. เวียงจันทน์: คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติ, 2551.
- หนูอ๊ก ภูมิสุวรรณต์. **บทอภิปรายร่างรัฐธรรมนูญแห่ง สปป.ลาว ที่เสนอต่อที่ประชุมสภาประชาชน สูงสุด ครั้งที่ 6, ณ พรรคประชาชนปฏิวัติลาว ในวันที่ 13 สิงหาคม 1991.**
- Hugh Toye. **Laos: Buffer state of Battleground**. London: Oxford University Press, (1968), P 43.
- Martin Stuart – Fox. **Laos : Politics, Economics and Society**. London : Frances Publishers, Limited, 1986) , P 58.
- _____ . **Politics and Reform in the Lao People’ s Democratic Republic**. Perth, Western Australia: Murdoch University,2005.

Montesquieu , The Spirit of Laws (1750) , Vol i.
Book II. C . 6 , p.215.

ข้อมูลสารสนเทศ

The office of The Nationnal Assembly.
(Available Online) http://www.na.gov.la/Index.php?option=com_content&itemid=224&lang=en- The office of the Nationnal Assembly. เข้าถึงเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556.

คณะประจำสภาแห่งชาติ สภาแห่งชาติ. (Available Online)http://www.na.gov.la/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=27&Itemid=205&lang=la , เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2556.

สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงเวียงจันทน์. “เอกอัครราชทูตไทยประจำลาวเยี่ยมคารวะประธาน ศาลประชาชนสูงสุด,” [Available Online]<http://vientiane.thaiembassy.org/Vientiane/>

สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงเวียงจันทน์ แห่ง สปป.ลาว. รายชื่อคณะกรรมการศูนย์กลางพรรคประชาชนปฏิวัติลาว สมัยที่ 9 [Available Online] http://vientiane.thaiembassy.org/vientiane/th/about_about_basic/Central%20Committee%20IX.pdf , เข้าถึงเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2556.

สมาชิกสภาแห่งชาติลาว (Available online) <http://www.na.gov.la/lao/lichsu.htm>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2549.